

Motion till riksdagen 2021/22:3692

av **Lars Hjälmered m.fl. (M)**

Handel utvecklar världen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stå upp för frihandel och motverka protektionism och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkra och utveckla den inre marknaden i Europa och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att identifiera och tillvarata handelspotentialen för Sverige efter pandemin och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att röja hinder för den inre digital- och tjänstemarknaden och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att den inre marknaden och den fria rörligheten för personer och varor upprätthålls även i kristider och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka inom EU för fler handelsavtal med omvärlden och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att motverka icke-tariffära handelshinder i handelsavtal och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att EU lägger mer kraft på att minska handelshinder mellan utvecklingsländer och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en uppföljning gällande handelsavtalet mellan EU och Storbritannien och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige även fortsatt måste verka för goda handelsrelationer med Storbritannien, oaktat deras relation till EU, och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av ett handelsavtal mellan EU och USA och tillkännager detta för regeringen.

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att EU ska ingå ett frihandelsavtal med Taiwan och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka svenska exportmöjligheter och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta steget till export för små och medelstora företag och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa förutsättningar för ökad tjänsteexport och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna och utveckla den svenska livsmedelsexporten och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja export av svensk effektiv klimatteknik och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska vara pådrivande för att EU tar initiativ till multilaterala förhandlingar om sänkta eller avskaffade tullar på miljövänliga varor och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öppna för privata aktörer inom exportrådgivning och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bygga bort sårbarhet i infrastruktur för export och import och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av hur fler gränshinder mellan de nordiska länderna kan rivas i syfte att öka handeln mellan länderna och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för en reformering av WTO och upprättelse av den regelbaserade handeln och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ytterligare främja utländska direktinvesteringar på ett sätt som inte innebär ett säkerhetshot mot Sverige och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska kontrollera utländska direktinvesteringar inom den privata och statliga sektorn hårdare och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör arbeta för att säkerställa ett fungerande informationsutbyte inom den granskningsfunktion för utländska direktinvesteringar som upprättats inom EU och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Exportkreditnämnden i uppdrag att även analysera säkerhetspolitiska konsekvenser när affärer görs och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att dra lärdom av analyser gällande Business Swedens verksamhet och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över olika former av samarbete, samordning eller sammanslagning mellan Business Sweden, Visit Sweden och Svenska institutet, från främjandet inom ambassader och konsulat, och tillkännager detta för regeringen.

29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla insatserna för svenska företags möjligheter att medverka i FN-upphandlingar och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tydliga regler för geografiska ursprungsbeteckningar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Mycket av svenskt välstånd är byggt tack vare en öppen och fri handel. Hälften av vår BNP kommer från export tack vare att vi har företag i världsklass. Handel tar länder ur fattigdom och minskar konflikter mellan världens länder – den franske filosofen Frédéric Bastiat sa att ”om inte varor korsar gränserna kommer soldater göra det”. För Moderaterna är den fria handeln en viktig princip att värna av denna anledning och flera andra.

Pandemin har orsakat enorm ekonomisk skada och inneburit ett bakslag för den globala handeln. Slutsatsen kan dock inte vara att vi ska handla mindre; tvärtom måste vi nu göra allt i vår makt för att fler ska få möjlighet att handla med varandra och för att nya handelsavtal ska skrivas under. På så vis kan större välstånd skapas och spridas.

Världen blir bättre av fler frihandelsavtal och för Sverige är EU det avgörande verktyget för att detta ska ske. Tyvärr ser vi hur allt fler medlemsländer väljer slutenhet framför öppenhet. Sverige måste därför vara en kraftfull röst för den fria handeln för att fler handelsavtal ska komma på plats.

I slutet av november håller WTO sin tolfte ministerkonferens. Förväntningarna på konferensen är höga, framförallt gällande frågor om förbud av vissa subventioner och att få till ett fungerande tvistlösningsystem i WTO. Moderaterna är särskilt positiva till att frågan gällande ett nytt tvistlösningsystem lyfts. Att få på plats nytt tvistlösnings-system hade förbättrat den internationella handeln avsevärt.

Det är glädjande att handelsrelationerna mellan EU och USA utvecklas i en positiv riktning. Med ett USA som är mer engagerat i att upprätta goda relationer med sina allierade kan världen återgå till en mer regelbaserad handel och sätta ett större fokus på att hantera det ökade hotet från Kina. Kan ett frihandelsavtal mellan EU och USA dessutom slutas skulle det innebära en större maktförskjutning mot en mer regelbaserad och rättvis handel.

Värna och utveckla den fria handeln

En öppen och fri handel är viktig för Sverige. Dessvärre kan vi efter pandemin se att problemen med protektionism fortsatt finns kvar och till och med ökat något. Det gäller såväl inom EU som globalt. De flesta förstår att ett mindre land som Sverige inte kommer att få igenom alla krav eller önskemål kring handelspolitiken, men det frångår inte att vårt land har en viktig roll att spela. Det kan handla om att skapa bilaterala band med andra länder och på olika sätt visa vad mer frihandel betyder för ekonomin. Sverige behöver kliva fram och visa att vi står upp för den fria handeln. Regeringen bör därför ta fram en agenda för hur Sverige bäst kan agera för att värna och utveckla den fria handeln generellt men även specifikt kopplat till pandemin och dess effekter.

Pandemin har slagit hårt mot Sverige och resten av världen. På det ekonomiska planet har företag gått under och jobb gått förlorade. Samtidigt har ekonomiska trender som pågått under en tid accentuerats – exempelvis digitaliseringen inom handeln. Olika länder och regioner har kommit att drabbas väldigt olika. Vi har kunnat se hur världen och Europa slutit sig till nackdel för oss alla. Behovet av medicinsk skyddsutrustning runt om i EU ökade de protektionistiska dragen inom EU. Bland annat stoppade och beslagtogs flera länder skyddsutrustning som var inköpt och på väg för leverans. Sverige måste vara pådrivande i EU för att ta lärdom av den problematik som uppkom för att undvika liknande situationer framöver.

Värna och utveckla handeln med tjänster

Den gamla tidens produktion och försäljning av varor har i mångt och mycket ersatts av produkter kopplade till tjänster. Till exempel kan nämnas att industriprodukter ofta är sammankopplade med tjänsteinnehåll. Tjänstesektorn har därför ökat rejält över tid. Runt en tredjedel av Sveriges utrikeshandel består i dag av tjänster. Av den totala tjänsteexporten går drygt 50 procent till andra EU-länder, vilket innebär att den inre marknaden måste fungera lika bra för tjänster som för varor. Moderaterna vill därför ta bort de hinder som krävs för att tjänstesektorn ska bli helt integrerad. Fler sektorer bör omfattas av tjänstehandel såsom välfärdstjänster, för att ge möjlighet för svenska aktörer inom välfärdstjänster, som internationellt sett håller hög klass, att växa internationellt. I kombination med det måste handelsavtalen ses över vad gäller tjänstehandeln och införa det som kallas Mode 5 inom WTO som innebär att varor och tjänster kopplas samman.

Värna och utveckla den digitala inre marknaden

EU:s inre marknad är betydelsefull för Sverige. Ungefär 75 procent av vår handel går till den inre marknaden. Samtidigt kan vi se att det finns stora möjligheter att utveckla marknaden. Coronakrisen resulterade i fler gränshinder och det finns fortsatta problem med den tidigare nämnda tjänstehandeln men också för den digitala inre marknaden.

Inriktningen bör vara att främja en digital inre marknad med övergripande gemensamma regler och borttagande av särregler i olika länder. EU bör ha som ledstjärna att bli världsledande där uppkoppling och avreglering bör vara ledstänger i arbetet liksom rimlig reglering av datahantering.

Verka för att fler handelsavtal skrivs under

Sverige har sin handelspolitik tillsammans med EU. Det är en styrka att vara en stor spelare på den globala marknaden. Under devisen ”Ett starkare Europa i världen” arbetar EU med att vara en stark röst i den globala handelspolitiken. Regeringen måste se till att EU fortsätter att gå fram med en ambitiös frihandelsagenda och för att behålla det geopolitiska inflytande som EU i dag har.

Moderaterna vill att EU sluter fler frihandelsavtal som främjar tillväxt både inom och utanför EU. En ökad fri och rättvis handel knyter länder och marknader närmare varandra samt ökar det globala välståndet. Det är glädjande att Mercosuravtalet mellan länderna i Sydamerika och EU, som förhandlats i 20 år, blev färdigförhandlat i början av 2020. Än är det dock en bit kvar innan allt är klart. Det är därför viktigt att arbetet

inte stannar av. Det är därför av största vikt att regeringen fortsatt arbetar för att främja ratificeringsprocessen. Ett annat viktigt arbete som Moderaterna vill se är att regeringen stödjer processen om att EU ska återstarta förhandlingarna om ett frihandelsavtal med USA samt knyter handelsavtal med Indien.

Motverka handelshinder

Frihandel är grunden för välfärd och ekonomisk tillväxt. Därför är det viktigt att åstadkomma så väl utformade handelsavtal som möjligt, där alla parter bedriver en hållbar handel. Moderaterna vill se att Sverige är pådrivande för att EU:s handelsavtal inte innehåller statliga åtgärder såsom icke-tariffära handelshinder som exempelvis kvoter, licenser, förbud, säsongstullar, minimiimportpriser och interna skatter.

Sverige behöver vara bärare av att på EU-nivå verka för att skapa möjligheter för utvecklingsländer, både via handelsfrämjande åtgärder och genom att minska eller avskaffa handelshinder som ligger i vägen för att länder ska kunna fortsätta utvecklas via frihandel.

I dag finns redan borttagna tullavgifter för de länder som benämns som fattiga länder och reducerade kostnader för de länder som går under beskrivningen låg- och medelinkomstländer. Men mer behöver göras för att med goda incitament också minska handelshinder mellan utvecklingsländerna. Under en längre period har det däremot framkommit protektionistiska tendenser inom handelspolitiken. Både genom direkta tullar som införts och potentiella risker via förslag som har goda intentioner. Ett exempel som skulle kunna försvåra handel om förslaget inte hamnar rätt är EU-kommissionens förslag om anti-coercion-instrument. Moderaterna vill här påpeka vikten av att kunna skydda laglydiga företag och medborgare i handel med andra länder men att det också är viktigt att Sverige är pådrivande i EU för att minimera risken för protektionism.

Utveckla relationen till Storbritannien

Storbritannien är en viktig handelspartner för EU, men speciellt för Sverige, och det ligger i svenskt intresse att vara pådrivande för att värna och upprätthålla handeln mellan EU och Storbritannien. Det är viktigt att säkerställa att det handels- och samarbetsavtal, TCA, som antogs i slutet av 2020, fungerar väl för alla inblandade parter. Kommissionen har uttalat en hög ambition med avsikt att driva ambitiösa förhandlingar om avtal och underlätta handel, marknadstillgång och lika konkurrensvillkor. Moderaterna stödjer ett sådant initiativ och vill även se en uppföljning av handelsavtalet mellan EU och Storbritannien.

Svenskt Näringsliv har bland annat vädjat till regeringen att ha överseende med att det kan finnas brister i inledningsfasen när företag ska fylla i underlag till Skatteverket och att det behövs en hjälpande myndighet i att lösa ut frågor kring formulärhantering. För fler förslag gällande handel med Storbritannien se även vår utrikespolitiska handelsmotion.

Frihandelsavtal mellan EU och USA

USA är en av Sveriges största exportmarknader. Sverige och svenska företag behöver göra direktinvesteringar i USA precis som USA behöver handla med världen. Sverige har ett intresse av att ett brett och modernt frihandelsavtal mellan parterna kommer på plats. Om EU och USA kan enas innebär det inte bara bättre förutsättningar för handeln mellan länderna utan också för frihandeln i världen. Ett enat EU och USA kan med gemensamma krafter arbeta för en reformering av WTO, en gemensam hantering av Kina och ett fortsatt fokus på frihandelsagendan. Ett sådant avtal kommer att betyda mycket för jobb och ökat välstånd och bidra till en stärkt transatlantisk länk. Det är bland annat nödvändigt att tullarna på stål och aluminium tas bort permanent, att konflikten mellan Airbus och Boeing får en lösning som båda parterna blir nöjda med. Särskilt viktigt är att en lösning för att överföra data mellan EU och USA kommer på plats. Det är därför glädjande att det första Trade and Technology Council, TTC, mellan EU och USA ägde rum 29–30 september på ministernivå. Det är ett första viktigt steg. Moderaterna vill därför att Sverige ska vara en stark röst för fortsatta förhandlingar i syfte att nå ett komplett frihandelsavtal mellan EU och USA.

Frihandelsavtal mellan EU och Taiwan

Taiwan är en viktig handelspartner för oss i EU, och tvärtom är EU en av Taiwans viktigaste handelspartners. Frihandelsavtal upprättades mellan Japan och EU år 2019 och mellan EU och Vietnam år 2020. Moderaterna vill att Sverige verkar för att ett frihandelsavtal mellan EU och Taiwan kommer på plats snarast möjligt. Ett frihandelsavtal innefattande investeringar, offentlig upphandling och marknadstillträde för handel med tjänster skulle stärka och fördjupa redan goda handelsförbindelser med mål om ökad ekonomisk tillväxt och välfärd. Se även fler förslag om handel med Taiwan i vår utrikespolitiska handelsmotion.

Underlätta exporten för små och medelstora företag

Företagare besitter enorm kunskap om företagsklimat och regelverk i olika länder som de verkar i. Genom att få kontakt med företag som redan gjort resan och som har god lokalkännedom om respektive lands regelverk kan svenska företag få en skjuts på väg ut på den internationella marknaden. Den kunskapen måste bättre nyttjas mellan företag.

Moderaterna anser att Kommerskollegium gemensamt med bland annat Business Sweden och Exportkreditnämnden bör arbeta mer med hur man underlättar för exporten för små och medelstora företag. Exportfrämjande åtgärder via våra myndigheter är viktiga för att ge företagen rätt förutsättningar. De kontakter och den kompetens som myndigheterna kan bistå med är ovärderliga för att små och medelstora företag ska lyckas exportera sina varor. De svenska företagsstödsystemen måste vara bättre rustade för immaterialrättsfrågor för företag som ska ut på export; speciellt kommer små och medelstora företag behöva hjälp med det.

Värna och utveckla den svenska livsmedelsexporten

Sverige har en omfattande livsmedelsproduktion. Hela den svenska livsmedelskedjan har utvecklats rejält under ett par decennier. Sverige är i dag ett framstående land på mat

och matlagning. I vårt land finns fler såväl mindre som större företag som lyckats väl med export till andra länder. Drycker och dryckesproduktion har exempelvis under det senaste decenniet utvecklats på ett imponerande sätt. Våra möjligheter att öka exporten är också goda.

Moderaterna anser att regeringen bör arbeta mer med att värna och utveckla den svenska livsmedelsexporten. I arbetet bör erfarenheter från tidigare satsningar, såsom Matlandet, tas tillvara.

Främja export av svensk klimatteknik

Sverige och stora delar av världen arbetar nu hårt med att ställa om till fossilfritt för att minska utsläppen. För att främja detta arbete behövs ökad handel med varor som är klimatsmarta. Regeringen bör därför ges i uppdrag att verka inom EU för att framtida frihandelsavtal ska vara så gröna som möjligt, med så få tullar och andra handelshinder som möjligt, samt främja handel med effektiv klimatteknik.

Det är viktigt att Sverige ligger på för att EU ska ta ledartröjan för att de multilaterala avtalen och det globala nätverket inte ska fallera vare sig nu eller framöver, så att vi kan få en stark frihandelsagenda med moderna avtal. För att främja en hållbar utveckling och ge den en ordentlig skjuts framåt vill vi se att tullar helt avskaffas eller sänks på miljövänliga varor.

Verkningsfull och effektiv klimatpolitik inom handeln

EU ligger i framkanten när det kommer till att ställa om till fossilfritt och har antagit ambitiösa klimatmål. En konsekvens av att EU antagit ambitiösa klimatmål är ökad risk för bland annat koldioxidläckage. I ett försök att minimera den risken har EU-kommissionen föreslagit en gränsjusteringsmekanism, även kallad Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM).

Moderaterna vill lyfta vikten av att EU och Sverige bedriver en effektiv klimatpolitik, som får global effekt. Som världens största ekonomiska samarbete har EU stora möjligheter att påverka andra länder att införa åtgärder för att minska utsläppen. I arbetet med gränsjusteringsmekanismen är det särskilt viktigt att dessa regler och lagar som tas fram inte försämrar europeisk konkurrenskraft. Inte heller bör de strida mot rådande WTO-regler eller riskera att handelskonflikter utbryter. EU och Sverige bör fortsatt vara en förkämpe för frihandel och genom handeln även förbättra klimatet samt stärka vår konkurrenskraft.

Öppna upp för privata aktörer inom exportrådgivning

Moderaterna vill gärna i högre grad bygga utförandet av de näringslivsfrämjande åtgärderna på privata kvalitetssäkrade aktörer utanför myndighetskretsen. Dessa aktörer skulle exempelvis kunna utses genom att kvalitetskrav ställs samt att projekt och insatser sker i konkurrens mellan varandra. Myndigheternas, statens, uppgift skulle på detta sätt i huvudsak begränsas till att utifrån de politiska målen sätta allmänna ramar och fatta inriktningsbeslut för insatser och för kvaliteten på genomförare samt att följa upp resultaten, kontrollera att medlen använts på avsett vis och medverka till att

förbättringar tillvaratas. I arbetet bör även erfarenheterna från Riksrevisionens granskning av de regionala exportcentrerna från 2019 tillvaratas.

Infrastruktur för att underlätta handeln

Fungerande transporter, där alla transporter nyttjas och inte ställs mot varandra, är helt avgörande för en fungerande handel. Flera viktiga frågor inom transportområdet behöver lösas. Speciellt måste Arlanda och Göteborgs hamns förutsättningar förbättras för att handeln ska kunna utvecklas. Transporterna måste säkerställas i hela landet. I planeringen av åtgärder inom infrastrukturuområdet måste man därför analysera hur olika åtgärder påverkar näringslivet och svensk konkurrenskraft.

Undanröj gränshinder i Norden

De nordiska länderna är nära sammankopplade. Många norska och danska invånare arbetar i Sverige och tvärtom. Bland annat omsätter vår gränshandel med Norge miljardbelopp. I Tornedalen knyts Sverige och Finland ihop på ett naturligt sätt. I Öresund är bron en naturlig länk mellan länderna. Det finns stora möjligheter att utveckla handeln och annat utbyte mellan Sverige och Norge, Danmark och Finland. I dag utnyttjas inte den potential som finns med en gemensam strategi för nordiska produkter och tjänster internationellt och för att fullt ut få utväxling på arbetsmarknadsregionerna. Exempelvis kan vissa tullsatser övervägas om de ska ses över inom ESS för bland annat Norge men också minska mängden regler som försvårar utbyte inom regionen. Ett arbete för ökad handel bör utvecklas och drivas av Sverige bilateralt och inom Nordiska ministerrådet.

En regelbaserad handel

WTO är i behov av en reformering för att återupprätta efterlevnaden av de bestämda regelverken. Under lång tid har medlemsländerna varit oense och protektionismen har fått stort genomslag i organisationen, särskilt under pandemin. USA, som en av de viktigaste aktörerna i WTO, valde bland annat att under den föregående administrationen blockera frågan om tillsättning av domare i överprövningsförfaranden. Positiva tecken kan dock skimras. Med ett nytt ledarskap på plats i WTO, och en ny administration i USA, ser det ut att kunna genomföras nödvändiga förändringar.

Den svenska regeringen behöver däremot fortsätta driva på för att få såväl USA som Kina till förhandlingsbordet. Formellt är det EU som företräder medlemsländerna inom WTO, men det förminskar inte Sveriges roll. Sverige bör inom EU ta plats för en rimlig linje avseende reformering av WTO liksom bilateralt driva för landet viktiga frågor. Givet frågans vikt är det rimligt och Sverige bör ta en aktiv roll för att EU stödjer och driver på för en reformering och modernisering av organisationen. Sverige har stort intresse av ett fungerande WTO. Tillgänglighet till marknader, likvärdiga spelregler och borttagna handelshinder är viktigt för svensk ekonomi.

Moderaterna vill även lyfta betydelsen av att en reformering av WTO skulle kunna göra att Tripsavtalet skulle kunna fungera bättre, vilket möjliggör en bättre harmonisering i handeln. De immaterialrättsintensiva företagen inom EU står i dag för 90 procent av EU:s export. Därför är det så viktigt att det fungerar. Det skulle gynna EU och Sverige.

Under denna reformering bör även WTO hitta nya former för en närmare dialog med näringslivet. Företagen som varje dag handlar och nyttjar de handelsregelverk som tas fram sitter på mängder av kunskap som skulle vara ytterst värdefull för WTO.

En noggrannare granskning av utländska direktinvesteringar

Världen vinner på det globala utbytet av varor och tjänster. Men det finns situationer där det är nödvändigt att vara uppmärksam på krafter som har andra syften än att bara bedriva handel. Granskning är avgörande i tider som dessa för att säkerställa rättvis konkurrens och värnande om äganderätt och motverka korruption. Frihandel kan gå åt två håll, och det är viktigt att bygga handelsrelationer men också att säkerställa att utländska investerare inte har illvilliga agendor som är orättvisa eller till och med farliga. Sverige måste stå upp för att spelregler följs och se till att så sker.

Därför är det angeläget att Sverige ökar kontrollerna av utländska direktinvesteringar inom såväl privat som statlig sektor, för att säkerställa att de inte hotar svenska säkerhetsintressen. Vi noterar även att Sten Heckscher planeras presentera sitt slutbetänkande gällande direktinvesteringar i början av november 2021 men uppmanar även regeringen att fortsätta arbeta med denna komplexa frågan.

Förra året infördes en ny lag i Sverige till följd av EU:s förordning om granskning av utländska direktinvesteringar. Inspektionen för strategiska produkter (ISP) har fått uppdraget som kontaktpunkt av regeringen och för den internationella samordningsrollen ska myndigheten också få befogenhet att hämta in vissa uppgifter från inblandade företag inför en investering, om det finns risk att affären kan påverka svensk säkerhets känslig verksamhet. Berörda företag ska ha möjlighet att överklaga ett beslut som myndigheten har fattat om att hämta in uppgifter. Som exempel kan nämnas infrastruktur, såväl fysisk som digital, samt olika former av näringslivetableringar. Sverige bör ta på sig ledartröjan och säkerställa att informationsdelning inom denna funktion fungerar smidigt och effektivt.

Överväg ett nytt uppdrag till EKN

Efter de massiva protester som pågått i över ett år i Belarus och regimens brutala svar på protesterna har frågan om mänskliga rättigheter återkommit på dagordningen även i handelspolitiken. Under sommaren framkom bland annat att svenska Exportkreditnämnden, EKN, har ställt ut offerter på statliga kreditgarantier på miljardbelopp i Belarus. EKN backade sedan, men frågan blir ändå aktuell för hur demokratier ska se på den här typen av handelsrelationer. Moderaterna inser komplexiteten i frågan då vi inte vill straffa ett lands hela befolkning men samtidigt inte gynna en regim som kränker mänskliga rättigheter. Regeringen bör därför ge Exportkreditnämnden i uppdrag att även analysera säkerhetspolitiska konsekvenser när affärer görs med dessa regimer.

Värna våra internationella samarbeten

Business Sweden är en viktig aktör för svensk handel. Företaget har en omfattande närvaro i många delar av världen och många kunniga medarbetare. Deras främjandeuppdrag samt arbetet de gör för att främja investeringar är viktigt. Flera delar av handelsfrämjandet har varit föremål för diskussion, i diverse utredningar samt

genomgång av Riksrevisionen. Det är viktigt att lärdomar dras från dessa analyser. Sverige behöver ett förstklassigt främjande av handel. Mål och medel för att fullfölja uppdraget bör göras tydliga.

Business Sweden har till uppgift att hjälpa svenska företag att öka sin globala försäljning och att få internationella företag att investera och expandera i Sverige. Samtidigt har Visit Sweden uppdrag att internationellt marknadsföra Sverige som resmål och att marknadsföra varumärket Sverige. Marknadsföringen riktas till utvalda målgrupper på definierade utlandsmarknader. Därutöver är Svenska institutet en statlig myndighet med uppgift att skapa intresse och förtroende för Sverige utomlands. Arbetet främjar Sverige med samarbete i Östersjöregionen och den globala utvecklingen. Moderaterna vill göra en översyn av vilka synergieffekter ett samarbete, samordning eller sammanslagning kan skapa genom att få en helhetsbild av vad som kan åstadkommas gemensamt mellan Business Sweden, Visit Sweden och Svenska institutet.

Öka företags möjlighet att medverka i FN-upphandlingar

Globalt upphandlade FN under 2020 varor och tjänster för ungefär 195 miljarder kronor, varav endast en 0,21 procent upphandlades från Sverige. Det är en andel som vida understiger Sveriges andel av FN:s budget. I nuläget levererar Sverige främst medicinsk utrustning och laboratorieutrustning samt sport- och fritidsutrustning. På tjänstesidan levererar Sverige tjänster inom administration, bygg och ingenjör samt transport.

Sverige är en stor bidragsgivare, men hittills har väldigt få svenska företag varit med i upphandlingarna. Många handelskamrar har genom åren byggt kompetens- och resurscentrum för svenska företag som vill börja sälja till FN. Sverige behöver skapa förutsättningar för svenska företag att delta i, och konkurrera på, en jämn spelplan om internationella upphandlingar.

Geografiska ursprungsbezeichnungar

Inom EU finns regler för så kallade geografiska ursprungsbezeichnungar. I flera delar är det rimligt att en leverantör är tydlig med en varas ursprung eller egenskaper. Det är inte minst viktigt vad gäller jordbruksprodukter. Å andra sidan finns en utveckling där värdekedjorna inom allt fler områden blir allt mer komplexa. Vi anser att tydliga regler bör kunna användas som upplysning och argument i en försäljning, men samtidigt får inte sådana regler landa i ökad protektionism. Det bör finnas rimliga regler och en samlad, rimlig reglering. Vidare är det angeläget att regeringen säkerställer att befintliga och eventuella tillkommande regler inte innebär ökad protektionism. Olika initiativ för detta bör övervägas, men framförallt bör Sverige anta en position som håller emot utvidgningen av detta förslag.

Lars Hjälmered (M)

Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)

Lotta Olsson (M)

Elisabeth Björnsdotter Rahm (M)